Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гжз 8/22
27.1.2022. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Владимир Гајић, адвокат из Београда, Ул. Краља Милутина бр. 47, против тужених ББ из ..., ... бр. ... и Привредног друштва ADRIA MEDIA GROUP ДОО Београд, Влајковићева улица бр. 8, чији је заједнички пуномоћник Александар Петровић, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића бр. 12, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 153/19 од 10.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 27.1.2022. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 153/19 од 10.11.2021. године, у ставу првом, трећем и петом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 153/19 од 10.11.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па су обавезани тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете на име душевних болова због повреде части и угледа, солидарно исплате износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана 10.11.2021. године, као дана пресуђења, па до исплате, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавежу тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете на име душевних болова због повреде части и угледа, поред износа досуђеног ставом првим изреке те пресуде солидарно исплате додатни износ од 1.900.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 10.11.2021.године, као дана пресуђења па до исплате. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени ББ из ... да о

свом трошку јавно објави само увод и изреку те пресуде, у првом следећем издању од дана правноснажности пресуде, а све складу са одредбама Закона о заштити података личности (“Сл. Гласник РС 87/18”). Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавеже тужени ББ из ... да поред досуђеног у ставу трећем изреке пресуде, пресуду у целости јавно објави о свом трошку у првом следећем издању након правноснажности пресуде. Ставом петим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 74.800,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против наведене пресуде, тужени су благовремено изјавили жалбу, побијајући пресуду у ставу првом, трећем и петом изреке, из свих законом прописаних разлога. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Апелациони суд у Београду је испитао првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20) и нашао да жалба тужених није основана.

Приликом доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности. Изрека пресуде је јасна и разумљива, не противречи себи ни разлозима датим у њој, у пресуди је наведено довољно разлога о свим битним чињеницама, па се њена правилност и законитост могу испитати, због чега се неосновано жалбом тужених указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, у штампаном издању дневних новина “Курир - најутицајније на Балкану“ од ... године на насловној страни, објављена је фотографија тужиоца уз наслов: “...”, уз наднаслов “..." и поднаслов “...е" и “ ...”. У оквиру текста објављеног на ... страни истог издања налази се наслов "..." где се у другом пасусу наводи: "Код АА постоји јасна подела на повлашћене и потлачене. Врх странке окупљен око АА и његови страначки јуришници гледају на остале у странци с висине, нарочито на нас обичне раднике. Људи се осећају понижено. И ми смо били понижени и приморани да напустимо и CIRSD и АА јер је сваког следећег дана агонија била још већа. Шта да вам кажем кад он за један дан попуши плату једног од нас”. Надаље, у поднаслову "Незадовољни" наводи се и: "За разлику од ове тројке, остали у НС раде за неколико стотина евра, радни дан често траје и по 12 сати, а на слободни дан можете да рачунате тек кад је неки велики, велики празник. Докле то иде да пије само ону "Кока-Колу" која му се директно доноси из САД-открива извор и додаје да је ово само врх леденог брега у АА организацији”. Даље, у издању истих новина од ... године на насловној страни је објављена фотографија тужиоца уз наслов: “...", са наднасловом: “...”, као и поднасловима: “...“ ; "..." ; "..." ; “...". У оквиру текста објављеног на страни број ... и ..., наводи се, између осталог, и : "Расипник АА за 12 месеци само на томпусе даје готово 18.000 евра, а око себе је окупио све сам олош, открива за Курир некадашњи сарадник лидера НС" ; "АА прича да се бори за бољи стандард грађана, а верујте ми да он не зна колико кошта млеко, кило кромпира или

колико је инфостан за просечан стан. Човек нема додира са реалношћу, каже за “Курир” некадашњи АА сарадник који је недавно напустио Народну странку”. Затим, испод поднаслова "...", објављен је део текста садржине: "Па њему свако јутро доносе другачији доручак на кућну адресу. Једног дана је то спортски доручак, фит доручак или месни. Човек пије вино од 40.000 динара, а годишње попуши гарсоњеру. И то буквално - каже овај разочарани народњак" ; "Пуши најскупље кубанске цигаре - "Кохиба Бехике 56", чија је цена по кутији и до 1.400 евра, односно 170.000 динара, као и "Ромео и Јулија", чија цена по кутији иде и до 1.500 евра, односно 180.000 динара. Само на цигаре ... НС годишње да чак до 2.100.000 динара, односно скоро 18.000 евра!", а као извори наведених информација се наводе "бивши сарадник" и "разочарани народњак" . Затим, у оквиру поднаслова "..." на страни број ... се наводи: "Кап која је прелила чашу било је понашање ... НС када је сазнао да му је један од сарадника попио лименку "Кока - Коле" која се специјално за њега доставља чак из САД“. Такође, у издању од .... године, на насловној страни објављена је фотографија тужиоца уз наслов „..." и „...", са поднасловом: „Покондирена тиква: Пред изборе нисмо могли да га натерамо да се спусти у народ да му се не би случајно десило да запрља руке, открива донедавни АА сарадник". У оквиру наведеног издања, објављен је текст у ком се поред фотографије тужиоца налази „облачић" са текстом: „Председник сам целог света, сиротиња мени смета”, те текст: „Снобовски: Током кампање за председничке изборе, ... НС одбио је да се вози градским превозом и посети радионицу ковача да не би испрљао тазе маникиране нокте, које редовно маже безбојним лаком, тврди његов бивши саборац". У оквиру истог текста, објављен је поднаслов: „Специјални задаци" где се наводи да ВВ „иде са АА у тоалет и додаје му влажне марамице док је овај на WC шољи". Даље, у издању од ... године, између осталог, објављени су поднаслови садржине: “Масне плате-Колико зарађују АА тајкуни" и „Рендген-овако живи АА“, са текстом: „Годишње попије и попуши гарсоњеру У Београду". Даље, у издању од ... године, на насловној страни објављена је фотографија тужиоца, као и фотографија бившег министра ...., ГГ, уз наслов: „...", и наслов „...". У оквиру наведеног издања је на странама ... и ... објављен текст са насловом: “АА уплетен у светски криминал-Пајтос му пред хапшење дао 1,7 милиона долара“ и поднаслов „Истрага: Рад ... НС под лупом од када је у САД ухапшен ГГ, чија је организација улаћивала новац CIRSD и фирми „АА ПР агенција за консалтинг". У уводном делу текста се наводи: „... Народне странке АА сарадници не напуштају само због бахатости, већ и због страха да би, ни криви ни дужни, могли бити обухваћени међународном истрагом због проблематичног финансијског пословања лидера ове партије!“, те да “наведено за “Курир” открива један од бивших АА сарадника, који се јавио “Куриру”, а који је од њега побегао због могуће умешаности у светски скандал". Даље се на страни број ..., у тексту са поднасловом „Милионске уплате", између осталог, наводи: „Када је ГГ ухапшен, АА је пребледео од страха, побеснео и престао да се јавља најближим сарадницима. Иако је имао обавезе у Србији, он је напрасно отишао у Њујорк на недељу дана. Наравно да је његова нагла промена понашања пробудила сумњу да је можда уплетен у нешто што се коси с правом“, што све “прича за “Курир” бивши АА сарадник који је један у низу оних који су отишли како би избегли евентуалне непријатности због међународне истраге". На страни број ... је објављена фотографија тужиоца са ГГ, испод које стоји текст „Мутни послови... АА и ГГ", а у тексту испод поднаслова „Све на чистац" наводи се: „Наиме, од 2013. до 2015. године уплаћено је 764.000 долара на рачун његове фирме „АА ПР агенција за консалтинг", као и милион долара на рачун CIRSD. То практично значи да је ГГ АА новац почео да уплаћује само два месеца након што је ... НС завршио

председавање ГС УН. Проверава се да ли је АА злоупотребио функцију у УН, односно да ли је с тог места већ склапао послове са ухапшеним ГГ. Ако се утврди да је то тачно, то би била велика брука за Србију". У последњем пасусу текста поднаслова „Мито за политичаре" на страни ... се наводи: „Иначе, ГГ је АА уплаћивао новац истовремено кад је подмићивао светске политичаре, због чега сада излази пред лице правде". Из стања у списима произлази да је у издању од ... године, објављен текст са насловом: „Правда: Почело суђење за корупционашки скандал: ГГ подмићивао и друге званичнике УН?!". Поред фотографије ГГ, објављена је и фотографија тужиоца, крај које је наведено следеће: "1.7 милиона долара је ГГ уплатио АА" и „2 месеца пошто је АА отишао из УН почеле су уплате." У тексту се даље пише о суђењу ГГ и о његовом хапшењу, те се наводи да је у том процесу један од сведока и овде тужилац, што произлази из стања у списима. Исто тако, у издању од 29.11.2018. године, на насловној страни, објављена је фотографија тужиоца уз наслов: „Корупционашка афера у УН - Вук признао: намештао сам ГГ послове“, док је на страни 6 објављен текст са насловом: "Намештао сам ГГ послове - Повезао сам га са моћницима" и наднасловом “Шокантно-Бивши српски министар признао на суду" и поднасловом „Контроверзни ГГ правио дилове с АА на истом месту где и с трговцима оружјем." У тексту се даље наводи: „... Народне странке и бивши председавајући Генералне скупштине Уједињених нација АА морао је пред америчким судом да, више од три сата, објашњава своју улогу у интернационалном корупционашком скандалу који тресе свет! Он је том приликом признао да је ГГ, оптуженог за вишемилионско „мућање" повезао са светским званичницима и дипломатама, те да му је отворио врата за бизнис, преноси амерички АП." У оквиру поднаслова „Повезаност - АА добијао новац из Катара" се између осталог наводи: “Тужилац је недавно поднео суду поднесак од 32 стране, где се наводи да је ГГ продавао оружје Катару, Либији и Јужном Судану током 2015. године... Занимљиво је, с друге стране, да је управо Катар једна од земаља из које је АА претходних година добијао новац. Он је, подсетимо, осим 200.000 долара од амбасаде Катара из Берлина, добио и 120.000 долара од катарске амбасаде у Вашингтону, за шта не жели да пружи објашњење”. У оквиру наведеног текста се, између осталог, истиче да је, у процесу који се води против ГГ, први сведок био овде тужилац, а како произлази из стања у списима. Коначно, у издању од 30.11.2018. године, на странама 6 и 7, уз фотографију тужиоца објављен је текст са насловом: „...", у ком се такође, како произлази из стања у списима, наводи да је тужилац сведочио у процесу који се води против ГГ. У време објављивања спорног текста, као и у време закључења главне расправе, главни и одговорни уредник дневних новина “Курир - најутицајније на Балкану“ био је тужени ББ, што произлази из стања у списима, а издавач тужени ADRIA MEDIA GROUP ДОО Београд. Тужилац је јавна личност која се у виду професије бави политиком. Тужилац није тражио да се објави његов одговор, нити да се изврши исправка информације. Објављивањем наведених информација, тужилац трпи и међународну штету, јер је у контакту са великим бројем људи из иностранства.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилно применио материјално право, и то чланове 4, 5, 8, 9, 79, 112, 113, 114 и 117. Закона о јавном информисању и медијима и члан 10 Конвенције о заштити људских права и основних слобода, доносећи ожалбену пресуду, за коју је дао довољно разлога, које прихвата и овај суд. Првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан, а с обзиром на то да је, анализирајући наводе спорних текстова, утврдио да су предметним чланцима тужених, и то чланцима објављеним у временском

периоду од ... године до ... године, континуирано јавности саопштаване информације које се односе на зараде које остварују блиски сарадници тужиоца, затим о начину живота тужиоца и трошковима које тужилац издваја за задовољење својих потреба у виду конзумирања цигарета, алкохола и других пића, те о односу врха странке, чији је председник тужилац, према осталим запосленима, како у странци тако и организацији којом председава тужилац, а затим и о напуштању странке од стране појединих лица због незадовољства у истој, те о самом односу тужиоца, како према својим запосленим, тако и према осталом грађанству, а употребом одређених термина, тужени су карактер тужиоца довели у увредљив контекст. Такође, текстом од ... године, како је правилно оценио првостепени суд, тужилац је означен као личност која је умешана у међународни криминал, с обзиром на то да је наведеним текстом тужилац доведен у везу са ГГ, против кога се водио поступак пред америчким судом због корупције на међународном нивоу, на који начин је прекршена претпоставка невиности тужиоца. У конкретном случају, садржина и суштина предметних текстова, контекст у којем се у предметним текстовима тужилац помиње, по ставу првостепеног суда, код читалаца може изазвати негативан став, осуду и погрешну слику о тужиоцу као личности са особинама и својствима које су у супротности са општеприхваћеним моралним вредностима нашег друштва, те као такви, предметни текстови су лезионо подобни да код тужиоца изазову душевне болове због повреде части и угледа. Ово из разлога што коришћење речи “бахаћење“, “баханалије“ у текстовима у којима се говори о тужиочевим животиним навикама, те употреба термина “Вуково лудило” у наведеним текстовима и називањем тужиоца “покондиреном тиквом”, као и описујући тужиоца особом “којој смета сиротиња” и која сарадницима “даје специјалне задатке”, има омаловажавајући призвук и објективно увредљив карактер, јер има за циљ да тужиоца представи у негативном светлу, као неурачунљиву личност, елитисту, склону изразитом расипништву, те личност која сараднике и грађанство уопште, понижава. Даље, називањем блиских сарадника тужиоца “Вуковим тајкунима", и сам тужилац је представљен као личност са особинама “тајкуна”, који израз се у српском говорном подручју колоквијално употребљава као синоним за лопове, односно личности који су до великог богатства стигли за кратак период времена криминалним радњама. Тако изнете тврдње кроз сугестивне и сензационалистичке наслове, јавности су презентоване као проверене и поуздане информације, које су добијене од поузданих извора, због чега као такве, код просечног читаоца не остављају простор за сумњу. Наиме, интерес јавности могао би се у конкретном случају задовољити објављивањем потпуне информације и без објављивања инкриминишућих термина и квалификација. Изношењем таквих информација, тужени су несумњиво повредили част и углед тужиоца, с обзиром на то да се таквим писањем може погодовати формирању изразито негативног мишљења средине приказивањем тужиоца у негативном контексту. Ценећи допуштеност објављених информација и то кроз садржину сваког текста појединачно и свих заједно, а у склопу осталих изведених доказа, првостепени суд је стао на становиште да се ради о информацијама које су подобне да повреде тужиочеву част, јер информације о тужиоцу као некоме ко се “баханалише”, ко је особењак и егоцентрик, ко се према другим људима односи са изразитим ниподаштавањем, не само да су неистините, већ су за тужиоца и увредљиве. Правилно налази првостепени суд, да је текстом од ... године, тужилац означен као личност која је умешана у међународни криминал, што је информација пласирана читаоцима у наслову означеног текста, иако је, што произлази из стања у списима, у текстовима који су уследили недељу дана касније, објашњено читаоцима која је била улога тужиоца у поступку који се водио

против ГГ. Наиме, у текстовима који су објављени ..., ... и ... године, наведено је да је тужилац у том процесу био саслушан као сведок. Међутим, наведену информацију, да је тужилац извршилац каквог кривичног дела са међународним елементом, тужени су изнели као тврдњу у тексту од ... године, а не као сумњу, па је на овај начин повређена претпоставка невиности на штету тужиоца, прописана одредбом чл. 73. Закона о јавном информисању и медијима, како то правилно налази првостепени суд.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, које се ни жалбеним наводима тужених не доводи у сумњу, правилно је поступио првостепени суд када је нашао да је тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа основан, с обзиром на то да је тужилац доказао да се догодила повреда права његове личности, да му је та повреда проузроковала штету и да постоји узрочна веза између предузете радње и настале последице по тужиоца.

Наиме, право на част и углед, је право на поштовање људске части и заслуженог стеченог угледа лица. Част као скуп човекових врлина представља субјективну категорију, која подразумева мишљење која појединац има о себи, док је углед мишљење које има ужа и шира средина о једној личности, а што представља објективну категорију. Основни видови повреде части и угледа су увреда и клевета. Увреда је напад на људску част, која изражава презир према неком, ниподаштавање, омаловажавање, одрицање људских особина, док је клевета изношење или преношење што год неистинитог, што може нашкодити части и угледу. Да би постојала повреда части и угледа потребно је да објављена информација представља увреду или клевету, да постоји препознатљивост субјекта информације, лична погођеност субјекта информације и непропорционалност информације, односно да објављивање информације којом се задире у нечију част и углед не представља примерен начин за остваривање оправданог циља.

Оно што овако изнете тврдње (информације) чини подобним да повреде част тужиоца, јесте препознатљивост субјекта информације, овде тужиоца, те да исте и лично погађају тужиоца, како се то утврђује из његовог исказа, па су као такве подобне да му нанесу штету. Овакви текстови не доприносе сврси јавног информисања у демократском друштву, као ни јавној расправи у јавном интересу, већ им је сврха да на таблоидни начин подрже неистините и непотпуне информације и на тај начин дискредитују личност тужиоца, због чега су као такви недозвољени. Недопуштеност, односно подобност да се наведеним информацијама нанесе штете огледа се и у могућности да се поводом исте ствари, објаве информације без повреде права тужиоца, које су притом тачне, и то на начин како то налажу етички кодекси новинарске професије, где у првом реду текст неће бити усмерен на то да повреди саму личност субјекта информације. У конкретном случају, интерес за информисањем могао је да се оствари објављивањем које не повређује наведена права, односно повређује у мањој мери од конкретног. Првостепени суд је имао у виду да је услов за допуштеност објављивања и то да су пре објављивања информације проверене са дужном пажњом, што налажу и етички кодекси новинарске професије. Наведена новинарска пажња варира од случаја до случаја, те провера са дужном пажњом представља претходни услов за објављивање информације, па према томе, што су теже оптужбе које информација садржи, то се захтева помније претходно испитивање њене чињеничне основе. Првостепени суд је оценио да је описаним текстовима тужени као издавач

причинио штету тужиоцу која се огледа у повреди достојанства тужиоца, јер је оваквим начином писања, приписујући тужиоцу особине које нема, створена погрешна представа о тужиоцу као изразитом расипнику, особи која омаловажава личности слабије економске моћи, која сарадницима даје понижавајуће радне задатке, те особи умешаној у међународни криминал. Објављивањем спорних текстова, злоупотребљена су Уставом зајамчена слобода мишљења и изражавања и слобода медија прописана чл. 46 и 50 Устава Републике Србије, јер је та слобода ограничена правом на лично достојанство оног на кога се односи, а о том достојанству тужени нису водили рачуна. Имајући у виду изнето, првостепени суд је сагласно одрсдби члана 114 Закона о јавном информисању и медијима, делимично усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао тужене на солидарну обавезу накнаде штете у износу од 100.000.00 динара, са припадајућом каматом и одлучио као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

Досуђени износ од 100.000,00 динара и по налажењу Апелационог суда представља правичну новчану накнаду за нематеријалну штету коју је тужилац претрпео. На досуђени износ накнаде штете у износу од 100.000,00 динара, правилно је првостепени суд обавезао тужене да тужиоцу исплате и законску затезну камату на основу члана 277 Закона о облигационим односима, почев од дана пресуђења, па до коначне исплате, с обзиром да накнада нематеријалне штете доспева на дан пресуђења, када је њена висина и утврђена.

Право на јавно информисање и начин остваривања слободе јавног информисања уређен је Законом о јавном информисању и медијима, којима су исто тако уређена права и обавезе учесника у процесу јавног информисања, односно права и обавезе у јавном информисању, информације о личности, средства и поступци правне заштите. Одредбе тог Закона прописује да је јавно информисање слободно и не подлеже цензури, те да не сме угрожавати слободан проток иформација путем медија (члан 4). Путем медија се објављују информације, идеје и мишљење о појавама, догађајима и личностима, о којима јавност има оправдан интерес да зна, без обзира на начин којим су прибављене информације у складу са одредбама овог Закона (члан 5 став 1). Свако има право да истинито, потпуно и благовремеио буде обавештен о питањима од јавног значаја, због чега су средства јавног обавештавања дужна да то право поштују. Одредбом члана 9 цитираног Закона регулисана је обавеза новинарске пажње у смислу да су уредиик и новинар дужни да са пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садрже податке о одређеној појави, догађају или личности, провере њено порекло, истинитост и потпуност, као и да су уредник и новинар дужни да предузете информације, идеје и мишљења пренесу веродостојно, потпуно, а ако се информација преузима из другог медија, да наведу и назив тог медија. У погледу информација о личности, закон штити достојанство личности, част, углед, односно пијетет лица на које се информација односи, те у том смислу није допуштено објављивање информације којом се врши повреда части и угледа или пијетета, односно лице приказују у лажном светлу, приписивањем особина или својстава којс оно нема, односно одрицањем особине или својсгва која има, уколико интерес за објављивање информације не претеже над интерсом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи (79 став 1 и 2). Слободно изражавање је дакле граница права на част и углед и приватност, али је исто тако правима на часг, углед и приватност ограничена слобода изражавања. У случају објављивања информације, које

су у складу са овим Законом забрањене, лице на које се односи информација и које због њеног објављивања трпи штету, има право на подношење тужбе за накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог Закона (члан 112 став 1). У погледу одговорности за штету, закон предвиђа одговорност по основу кривице за новинара, односно одговорног уредника (ако се докаже да је штета настала њиховом кривицом), док на страни издавача постоји објективна одговорност, без обзира на кривицу (члан 113 и 114), с тим што је предвиђено и искључење ове одговорности у случајевима таксативно наведеним у члану 116 Закона, с тим да би постојала повреда части и угледа, односно да би информација поседовала лезиону способност, потребно је да буду испуњени следећи услови: препознатљивост субјекта информације, лична погођеност субјекта информације, непропорционалност информације, при чему је неистинита информација заједнички услов за повреду тих права.

У том контексту, и по налажењу Апелационог суда, правилан је закључак првостепеног суда да су информацијама објављеним у спорним текстовима повређени част и углед тужиоца, с обзиром да описивање тужиоца "пондиреном тиквом", затим изразито егоцентричном и особом и особењаком, те особом која се "баханалише" и понижава и омаловажава сараднике и грађанство, представља увредљив садржај који је подобан да повреди достојанство тужиоца, те да овакви текстови, неоснованим коришћењем израза очигледно увредљивог тона (коришћење термина „баханалије" зарад описа тужиочевих животних навика, "Вуково лудило", "Вукови тајкуни") писани су са очигледном намером да се створи негативан став према тужиоцу у јавности, изазове негативно мишљење о његовој личности и упућује просечног читаоца на закључак да је тужилац изразити егоцентрик и особењак те особа сумњивих моралних вредности, а како је то правилно оценио првостепени суд, због чега су тужени у обавези да тужиоцу солидарно накнаде претрпљену нематеријалну штету.

Такође, правилно је првостепени суд обавезао туженог ББ да о свом трошку јавно објави увод и изреку пресуде, у првом следећем издању од дана правноснажности пресуде, а све складу са одредбама Закона о заштити података личности ("Сл. Гласник РС. 87/18"), у смислу члана 120. став 1. Закона о јавном информисању и медијима.

Изнете тврдње у спорним текстовима стављају тужиоца у негативан контекст и повређују његову част и углед, као и претпоставку невиности која је основно људско право сваког човека, због чега су и по налажењу Апелационог суда изнете информације биле подобне да повреде част и углед тужиоца, па су испуњени услови за одговорност тужених прописани одредбом члана 112, 113 и члана 114 у вези члана 115 наведеног Закона о јавном информисању и медијима који је важио у време објављивања спорног текста, како је то правилно оценио првостепени суд.

Како је првостепени суд, приликом одмеравања висине накнаде нематеријалне штеге због повреде части и угледа у свему правилно проценио све релевантне критеријуме за одмеравање правичне новчане накнаде, као што су врста и јачина болова, њихово трајање, последице које објављене информације могу да имају на живот тужиоца, углед који тужилац ужива у својој средини, однос средине према тужиоцу након објављивања спорних текстова, да је члан саветодавних одбора значајног броја међународних организација, али и чињеницу да је морао бити спреман

да трпи јавну критику, као лице које обавља јавну функцију, као и значај повређеног добра и циљ коме та накнада служи, неосновани су наводи жалби тужених којима се оспорава правилно одмерена висина ове правичне накнаде.

Правилно је првостепени суд применио и тест сразмерности у конкретном случају, правилном оценом да, иако је тужилац као јавна личност и политичар дужан да трпи више, у конкретном случају, не ради се о вредносним судовима, већ о чињеничним тврдњама. Наведене чињеничне тврдње нису критика, већ противправан напад на тужиочев част и углед, те се стварање нетачне представе о тужиоцу у јавности не може оправдати ни слободом изражавања ни интересом јавности, јер би интерес јавности могао бити задовољен истинитим информацијама. Иако новинарска пажња не подразумева утврђивање материјалне истине, као правног стандарда, ипак је потребно направити јасну дистинкцију између сумње у тачност одређених информација и саопштавања нетачних информација које је, с обзиром на доступност, било лако проверити. Осим тога, потребно је направити разлику између именованих носилаца јавне функције, у смислу члана 8 ЗЈИМ и других политичких актера, с обзиром да степен изложености, односно трпљења изношења критичких мишљења за та лица није једнака.

На правилност ожалбене пресуде не утичу наводи жалбе тужених којима се оспорава правилност закључка првостепеног суда који је, између осталог, заснован и на чињеници да тужени пре објављивања спорних информација нису проверили са дужном пажњом објављене информације. Ово због тога што је поступањем тужених на описани начин повређена обавеза дужне новинарске пажње прописане чланом 9. Закона о јавном информисању и медијима, која подразумева напор да се утврди истинитост чињеница, што је у конкретном случају изостало. Наиме, сведок ДД, аутор спорних текстова, у свом исказу је навела да је објављене информације добила од ЂЂ, те да их она није додатно проверавала, а да не зна на који начин се до информација дошло, као и да је безуспешно покушала да ступи у контакт са тужиоцем преко телефонског броја странке, док је сведок ЂЂ, у време објављивања текстова уредник политичке рубрике, у свом исказу навео да није директно разговарао са извором информација, али да „зна ко је човек“, да је наведено лице изнело само информације које се тичу зарада тужиочевих сарадника и њихових односа у централи, те да у почетку нису знали све информације, а извори су се јављали и касније. Тужени, ББ, навео је у свом исказу да је објављене информације изнео сведок ЂЂ на колегијуму, да су звали све актере, не наводећи у свом исказу какве су информације од наведених лица том приликом добили. Наведено не указује да су тужени имали основа да тако прибављене информације сматрају веродостојним и потпуним. У том смислу, имајући у виду озбиљност последица које објављене информације носе са собом, провера њихове тачности и потпуности захтевала је додатно ангажовање, које је у конкретном случају изостало.

Нису од значаја на правилност ожалбене пресуде наводи жалбе тужених да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, с обзиром на то да је у текстовима који се тичу процеса који се водио против ГГ било јасно назначено да је тужилац у том поступку саслушан као сведок, а имајући у виду да је у тексту од .... године, тужилац означен као личност која је умешана у међународни криминал, што је информација која је пласирана читаоцима већ у наслову текста, док у тексту изостаје

објашњење о конкретном својству тужиоца у том процесу. С обзиром на наведено, околност да је у текстовима који су уследили недељу дана касније, односно ..., ... и ... године, читаоцима ипак саопштено да је тужилац сведочио у том процесу, не умањује одговорност тужених за штету насталу претходно објављеном нетачном информацијом, а нарочито имајући у виду исказ сведока ЂЂ који је навео да су у тренутку објављивања вести везаних за ГГ имали информацију да је тужилац сведочио у том поступку, па није било разлога да такву потпуну информацију не саопште већ у иницијално објављеном тексту на ову тему од ... године.

Такође, жалбом тужених се без успеха истиче да су спорне вести биле од интереса за јавност. Наиме, медији имају право да објављују информације о појавама и догађајима о којима јавност има оправдани интерес да зна, али су пре објављивања таквих информација дужни да са пажњом примереном околностима провере њено порекло, истинитост и потпуност, као што је прописано одредбама Закона о јавном информисању и медијима, а што тужени у конкретном случају нису учинили.

Без утицаја је на правилност ожалбене пресуде, навод жалбе тужених којим се указује да је одлука првостепеног суда садржана у ставу трећем изреке супротна члану 120. став 1. Закона о јавном информисању и медијима. Наиме, одредбом члана 120. став 1. Закона о јавном информисању и медијима је прописано да по захтеву тужиоца у парницама по тужби из чланова 101, 112. и 119. овог Закона, суд налаже одговорном уреднику да правноснажну пресуду објави без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новина, односно у другој наредној радио или телевизијској емисији од дана када је пресуда постала правноснажна. Из наведене законске одредбе произлази да је прописано у ком најкасније издању је одговорни уредник дужан да објави правноснажну пресуду. То значи да обавезивањем туженог ББ да објави правноснажну судску одлуку у првом следећем издању након правноснажности пресуде, првостепени суд није погрешно применио цитирану законску одредбу, у смислу да је обавезао туженог да објави пресуду раније него што је то законом прописано, а како се то жалбом тужених неосновано истиче.

Како се ни другим наводима жалбе тужених не доводи у сумњу законитост и правилност побијане пресуде, то је овај суд на основу одредбе члана 390 ЗПП-а, одлучио као у ставу првом изреке.

Потврђена је као правилна и одлука о трошковима поступка, која је садржана у ставу петом изреке ожалбене пресуде (очигледном омашком пети став је у изреци ожалбене пресуде означен римским бројем шест), с обзиром на то да је иста донета правилном применом одредбе члана 153 и 154 ЗПП-а, а трошкове чине потребни издаци тужиоца за вођење ове парнице, а који су одмерени према према важећој Адвокатској тарифи у време доношења првостепене пресуде и Таксеној тарифи важећој на дан настанка таксене обавезе.

Имајући у виду да тужени нису успели у другостепеном поступку, на основу члана 150, 153, 154, 163. и 165. ЗПП-а одлучено је као у ставу другом изреке.

Председник већа-судија

Јелена Стевановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић